

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר ישיכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת תרומה וחודש אדר | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה

פרשת תרומה וחודש אדר

הפרשיות של בנין המשכן תמיד נקראות בחודש אדר, אלא שהשנה הן מופיעות באדר ראשון – ובניית המשכן תלוה אותנו לאורך כל חודש אדר כאשר לקראת פורים - בשבת זכור, אנו כבר קוראים את פרשת ויקרא העוסקת ביישום עניינו של המשכן – הקרבת הקרבנות והשראת השכינה בפועל.

האם יש קשר בין העניינים, או שכך הוא 'במקרה'?

בטרם נציע רעיון בהקשר זה, ננסה לכוון מבט אל חודש השמחה, 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' – ולדעת רבים הכלל המשמח הזה חל כבר מחודש אדר הראשון, (כפי שנאמר במשנה 'אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים'), הרבה קולמוסים נשברו על הסברת רעיון השמחה של חודש אדר, וגם אנו כבר ייחדנו לכך התייחסות לא פעם, ובכך מה 'שמרגיש לנו' עכשיו הוא - שהשמחה היא בקשר המיוחד שלנו עם הקדוש ברוך הוא, ובטרם נסביר זאת נעיין בשמחה נוספת המופיעה בחייו של יהודי היודע להתבונן בה.

שמחת התפילין

בגמרא במסכת ברכות מסופר על אחד האמוראים שראה את תלמידו כשהוא שמח שמחה יתירה ותמה בפניו על כך, אמר התלמיד 'אנא תפילין קא מנחנא' אני שמח במיוחד מפני שאני מניח תפילין.

מה המיוחד בתפילין שהן משמחות יותר מכל מצוה?

ומה הקשר גם בין פורים לתפילין, שנאמר על כך 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר' – ואמרו בגמרא 'ויקר אלו תפילין'?

התפילין מבטאות יותר מכל דבר אחר את הקשר של יהודי לקדוש ברוך הוא בכל מצב שהוא. את זאת נוכל ללמוד מדברי המשנה במסכת סנהדרין האומרת כי בשעה שאדם יוצא לביצוע גזר דין מוות של עוברי עבירות חמורות במזיד ובהתראה, כגון מחללי שבת ומגלי עריות, 'שכינה מה היא אומרת קלני מראשי קלני מזרועי' לאמור: השכינה מצטערת בצער עד כאב, והכאב כביכול מתייחס לראש ולזרוע.

מסביר זאת רבי חיים מוולאז'ין – הראש והזרוע שהם מקום הנחת תפילין הם נקודות הקשר בין הקב"ה וכלל ישראל, (כפי שאנו מוצאים שגם הקב"ה מניח תפילין ובהם כתוב 'מי כעמדך ישראל גוי אחד בארץ',

כפי שאנו מציינים את 'השם אחד'. בנקודת הקשר הזו מרגיש הקב"ה את הצער על כל יהודי ועל כאבו, גם את כאבו ואובדנו של הרשע שברשעים שחילל שבת ועבר עבירות חמורות אחרות **במזיד ובהתראה!**

אמנם צריך להעניש אותו וזה גם לטובתו אבל צער השכינה גדול מאד על כך.

לאור זאת אנו מבינים שהשמחה הגדולה של אותו תלמיד בהיותו מניח תפילין היא מתוך ההכרה בקשר העצום והחזק עם הקדוש ברוך הוא, בכל עת ובכל מצב!

ומכאן לחודש אדר

הנס של פורים מגלה את העובדה המחודשת שהקב"ה קשור עם עמו ישראל גם בהיותם בגלות, וגם בזמן של שיא הסתר פנים. הגזירה של 'להשמיד להרוג ולאבד' כבר נחתמה בבית דין של מעלה והיו לכך סיבות, באופן כללי מצבו הרוחני של עם ישראל בגלות בבל לא היה טוב במיוחד והם נכשלו בנישואי תערובת, אבל כאשר הם זעקו והתפללו התקיים בהם 'תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור' וגזר הדין שנחתם נקרע כי ככתוב **'מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו - כהשם אלקינו בכל קראנו אליו'**.

הקשר הזה המתבטא במילים **'מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו'** – הוא בבואה נוספת של קשר התפילין, ביטוי נוסף ועוצמתי לעובדה שגם במצב רוחני גרוע וגם כשמגיע עונש – הקשר על בורא עולם לא ניתק והוא איתנו! וזהו גם הגילוי בישועת פורים בבחינת 'ויקר אלו תפילין'.

א' – דר

המשכן ובית המקדש מסמלים באופן יותר מוחשי וממשי את הקשר של הקדוש ברוך הוא איתנו. רצונו להשרות שכינתו בינינו ו'לעשות לו דירה בתחתונים'.

לא זו בלבד, נאמר בפרשת אחרי מות 'וכן יעשה לאהל מועד השוכן איתם בתוך טומאתם' ועל כך דרשו חכמינו שאפילו בעת שהם טמאים – ולא ראויים לכך הקב"ה משרה שכינתו בתוכם – באהל מועד. זהו כוחו של ציבור וזה כוחם של בית המקדש והמשכן!

כאן מתקשרות פרשיות הקמת המשכן עם חודש אדר, החודש שמסמל במיוחד את הקשר שלנו עם הקב"ה – במצב שכבר נחתם גזר דינם לכליה, ובכל זאת הקב"ה מגלה את השגחתו המיוחדת בתוך ההסתר ובתוך הריחוק.

וכבר אמרו דורשי רשומות כי **המילה 'אדר' – רומזת "א' דר" אלקים** – 'אלופו של עולם' כפי שנרמז במילה אלף – דר איתנו בכל מצב והוא גילה זאת במאורעות החודש הזה.

ורמז נוסף – סגולה להצלחה בעסקים: 'הרוצה שיצליחו נכסיו יטע בהם אדר' נאמר בגמרא, הכונה הפשוטה היא לעץ המכונה 'אדר' שאולי יש בו אי אלו סגולות, אבל הכונה הפנימית היא שאדם הרוצה להצליח בנכסיו – בנדל"ן ובחקלאות – וגם בכל עסק שהוא – יטע בהם את התודעה האדרית, את התפיסה שה' איתנו תמיד, משגיח עלינו גם בהסתר וגם בגלות – מתוך התפיסה הזו יזכה להצלחה מעל ומעבר!

את כל ענינינו ואת כל

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד

